

Kuningattarenrannan pohjoisosan infrastruktuurin urakointi, vastaus tutkinta- ja toimenpidepyyntöön

KH 23.05.2022 § 128
520/00.01.02/2022

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Jan D. Oker-Blom

Keskustan ja vihreiden valtuustoryhmät ovat tehneet kaupunginhallitukselle osoitetun tutkinta- ja toimenpidepyynnön koskien Kuningattarenrannan pohjoisosan infrastruktuurin urakointia.

Kaupunginhallitus on tutkinta- ja toimenpidepyynnön johdosta pyytänyt selvitystä asiassa vesiliikelaitoksen johtokunnalta ja vesiliikelaitoksen johtajalta. Saadut selvitykset ovat liitteenä.

Liite nro 1.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Jan D. Oker-Blom

Ehdotus

Kaupunginhallitus antaa tutkinta- ja selvityspyyntöön alla olevan vastauksen:

1. Toimivalta

Tutkinta- ja toimenpidepyynnön esittäjät ovat vaatineet, että kaupunginhallitus tutkii kysymystä siitä, onko vesiliikelaitoksen johtaja tehnyt toimivaltavirheen ja/tai ylittänyt toimivaltaansa tehdessään viranhaltijapäätöksen, jolla on päättänyt toisen toimijan kanssa alkuperäisen urakoitsijan osalta kesken jääneen urakan loppuunsaattamisesta. Pynnön esittäjien näkemyksen mukaan toimivaltainen taho olisi ollut elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta.

Selvitys:

Alkuperäisen hankintapäätöksen, jonka arvo oli 669 700 euroa, teki elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta. Urakkaan sisältyi sekä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen että vesiliikelaitoksen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä, jotka kilpailutettiin yhtenä hankintana. Valtaosa urakan jäljellä olleesta tekemättömästä työstä on kohdistunut vesiliikelaitoksen vastuulla olevaan osaan. Vesiliikelaitokselta saadun selvityksen mukaan vakiintuneen käytännön mukaisesti urakat, jotka sisältävät sekä vesihuollon töitä että kaupungin kuntateknistä työtä, on vakiintuneen käytännön mukaan hoidettu yhteistyössä niin, että hankinnan päätöksenteko tapahtuu joko vesiliikelaitoksen tai kaupungin elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen puolella urakan pääasiallisen sisällön mukaan. Kaupunginhallitus katsoo, että vesiliikelaitoksen johtajalla on ollut toimivalta päättää urakan teettämisestä.

2. Viranhaltijapäätöksen lainvoimaisuus

Tutkinta- ja toimenpidepyynnön esittäjät ovat vaatineet, että kaupunginhallitus tutkii kysymystä siitä, onko vesiliikelaitoksen johtaja ylittänyt toimivaltaansa sopiessaan suullisesti urakoitsijan kanssa urakasta ja hyväksyessään töiden aloittamisen ennen kuin viranhaltijapäätös asiassa oli tehty. Lisäksi pynnön esittäjät katsovat, että urakka olisi tullut kilpailuttaa.

Selvitys:

Rakennusurakoiden kansallinen kynnyksarvo on 150 000 euroa, joten

urakasta on voitu sopia ilman kansallista kilpailuttamista. Kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa noudatetaan kaupungin pienhankintaohjeita. Pienhankintaohje mahdollistaa suoran hankinnan tekemisen kansalliseen kynnysarvoon asti erityisin perustein, mikäli tarjouskilpailun kustannukset ohittaisivat kilpailutuksessa saatavan hyödyn tai kilpailutuksella ei saavuteta kaupungin kokonaisedun kannalta tarkoituksenmukaista ratkaisua tai hankintayksiköstä riippumattomasta kiireestä johtuen. Kaupunginhallitus katsoo, että pienhankintaohjeen mukaiset erityiset perusteet suorahankinnalle ovat käsillä olevassa tapauksessa täyttyneet, koska asuntomessujen kokonaisjärjestelyjen aikataulujen toteutuminen on kaupungille olennaisen tärkeää. Tämän suurusluokan hankinnoista tehdään kirjallinen päätös. Suullinen päätös on perustunut annettuun tarjoukseen ja käytyihin neuvotteluihin. Kirjallisen päätöksen tekeminen on viivästynyt, mutta puute on korjaantunut tehdyn viranhaltijapäätöksen myötä.

Molempien sopijapuolten oikeusturvan toteutumisen kannalta kirjallinen päätös tulisi tehdä ennen töiden aloittamista, mihin kaupunginhallitus kehottaa kaikkia viranhaltijoita kiinnittämään huomiota. Päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman edellyttäen, ettei oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi (kuntalaki 143. §). Kaupunki pyrkii toiminnassaan siihen, että päätökset pannaan täytäntöön vasta lainvoimaisina. Harkinnan mukaan päätöksen täytäntöönpanoon voidaan tapauskohtaisesti ryhtyä ennen kuin päätös on lainvoimainen edellyttäen, että kuntalain 143. §:n vaatimukset täyttyvät ja että mahdollisen oikaisuvaatimuksen tai valituksen aiheuttama riski on hallittavissa. Teoreettisesti arvioiden oikaisuvaatimus olisi lähinnä voinut koskea joko päätöstä koskevaa menettelyä tai urakoitsijan valintaa. Kumpikaan vaihtoehto ei olisi johtanut tilanteeseen, jossa oikaisuvaatimus olisi käynyt hyödyttömäksi päätöksen täytäntöönpanon johdosta.

Kaupunginhallitus katsoo, että vesiliikelaitoksen johtaja ei ole ylittänyt toimivaltaansa asiassa.

3. Vesiliikelaitoksen johtajan taloudellinen toimivalta
Tutkinta- ja toimenpidepyynnön esittäjät ovat vaatineet, että kaupunginhallitus tutkii kysymystä siitä, onko vesiliikelaitoksen johtaja ylittänyt taloudellisen toimivaltansa päättäessään kyseessä olevasta urakasta.

Selvitys:

Vesiliikelaitoksen johtokunta päätti 8.2.2022 § 6 nostaa vesiliikelaitoksen johtajan hankintaoikeuksia 120 000 eurosta 150 000 euroon. Pykälä tarkastettiin välittömästi kokouksessa. Kyseessä olevan urakan tavoitehintana on 122 700 euroa. Yllä kohdassa 2 on selostettu mahdollisuutta panna täytäntöön päätös ennen kuin se on saanut lainvoiman. Johtokunta on myös päättänyt tarkastaa tekemänsä päätöksen välittömästi, mistä voidaan päätellä, että päätös on ollut tarkoitus laittaa täytäntöön saman tien. Näin ollen kaupunginhallitus katsoo, että vesiliikelaitoksen johtaja ei ole ylittänyt taloudellista toimivaltaansa asiassa.

4. Vesiliikelaitoksen johtokunnan toimivalta
Tutkinta- ja toimenpidepyynnön esittäjät ovat vaatineet, että kaupunginhallitus tutkii kysymystä siitä, onko vesiliikelaitoksen johtokunta tehnyt päätöksen vesiliikelaitoksen johtajan hankintaoikeuksista säädösten ja toimivaltansa puitteissa.

Selvitys:

Vesiliikelaitoksen johtokunnan toimivalta perustuu esisijaisesti kuntalakiin ja kaupungin hallintosääntöön. Hallintosäännön pykälän 40 kohdan 13 mukaan vesiliikelaitoksen johtokunta voi päättää päätösvaltansa siirtämisestä alaiselleen viranhaltijalle. Kaupunginhallituksella, lautakunnilla ja johtokunnilla on kaikilla vastaava oikeus delegoida päätösvaltaa. Hallintosäännössä ei ole rajattu siirrettävän päätösvalan rahallista määrää, jolloin harkinta siirrettävien hankintaoikeuksien euromäärästä on vesiliikelaitoksen johtokunnalla. Kaupunginhallitus toteaa, että vesiliikelaitoksen johtokunta on tehnyt päätöksen vesiliikelaitoksen johtajan hankintaoikeuksista säädösten ja toimivaltansa puitteissa.

5. Vesiliikelaitoksen johtokunnan valvontavelvollisuus

Tutkinta- ja toimenpidepyynnön esittäjät ovat yllä oleviin kohtiin viitaten vaatineet, että kaupunginhallitus tutkii kysymystä siitä, onko vesiliikelaitoksen johtokunta valvonut asianmukaisesti alaisensa johtajan virkatoimia.

Selvitys:

Yllä mainittuihin kohtiin viitaten ei ole ilmennyt seikkoja, joiden mukaan vesiliikelaitoksen johtokunta ei olisi asianmukaisesti valvonut alaisensa johtajan virkatoimia.

6. Tutkinta- ja toimenpidepyynnön esittäjät ovat vaatineet, että kaupunginhallitus tutkii kysymystä siitä, sisältävätkö Kuningattarenrannan pohjoisosan rakentamiseen liittyvät suunnitelmat epävarmuustekijöitä ja olivatko ne mahdollisesti syynä edellisen urakoitsijan kohtaamiin vaikeuksiin.

Selvitys:

Vesiliikelaitoksen johtaja on antanut selvityksen Kuningattarenrannan pohjoisosan rakentamiseen liittyvistä suunnitelmista ja epävarmuustekijöistä. Vesiliikelaitoksen johtokunta on yhtynyt vesiliikelaitoksen johtajan selvitykseen. Kaupunginhallitus viittaa osaltaan vesiliikelaitoksen johtajan antamaan selvitykseen ja toteaa, ettei kaupunginhallituksella ole asiaan lisättävää.

Yllä mainittuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että esitetty tutkinta- ja selvityspyynnö ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Päätös

Kaupunginkansliakeskuksen johtaja Kristina Lönnfors ilmoitti esteellisyydestä (peruste: asianosaisen läheinen) ja poistui kokoustilasta asian käsittelyn ajaksi.

Talouspäällikkö Fredrik Böhme (peruste: johtokunnan jäsen) ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokoustilasta asian käsittelyn ajaksi.

Hallituksen jäsen Irene Malmberg (peruste: johtokunnan jäsen) ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokoustilasta asian käsittelyn ajaksi.

Lönnforsin ollessa esteellinen kaupunginhallitus valitsi asian käsittelyn ajaksi sihteeriksi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Otto Anderssonin.

Päätös ehdotuksen mukainen.